

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprenentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 20, 1S, Eivissa
Guia docent	J
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprenentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Crèdits	1,12 de presencials (28 hores) 2,88 de no presencials (72 hores) 4 de totals (100 hores).
Grup	Grup 20, 1S, Eivissa (Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Lidia Ramón Guasch	Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria					

Contextualització

PROFESSORAT:

Lidia Ramon Guasch és Mestre i Psicopedagoga per la Universitat de les Illes Balears, on també ha realitzat els estudis de postgrau d'Experta Universitària de Formador de Formadors. Funcionària de carrera amb plaça definitiva i set cursos d'experiència a secundària. Ha estat professora durant quatre edicions al curs per a l'obtenció del Certificat d'Aptitud Pedagògica i cinc més com a professora de l'assignatura de l'Alumnat de Secundària del Màster de Formació del Professorat. Actualment forma part de l'equip d'assessors i assessores del Centre de Professorat d'Eivissa.

A més, ha realitzat tasques d'investigació com alumna col·laboradora de la UIB i forma part d'un grup associat de recerca (EDUVI).

ASSIGNATURA:

Una part del programa dona a conèixer quins són els principals canvis que es donen a l'adolescència. Encara que aquests canvis indiquen tendències generals, i no es pot oblidar la gran variabilitat de comportaments que es poden trobar en aquest període.

L'altre part del programa concreta els principals models d'aprenentatge dins els context escolar, tenint en compte els factors intra i interpersonal que condicionen el procés d'ensenyança-aprenentatge, tant per part del professorat com de l'alumnat.

Objectius generals de l'assignatura:

- Comprendre els principals canvis psicofisiològics, cognitius i socioemocionals, així com el procés de reorganització de la identitat personal.
- Adquirir els coneixements necessaris per poder analitzar, comprendre i tractar els problemes educatius, la realitat escolar, així com els processos d'ensenyament-aprenentatge.

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 20, 1S, Eivissa
Guia docent	J
Idioma	Català

- Reflexionar sobre l'aplicabilitat dels continguts explicats en situacions reals a l'aula i desenvolupar una actitud adequada i assertiva en el tractament dels problemes.

Requisits

Recomanables

L'assignatura té caràcter introductori, per tant, no té prerrequisits essencials.

Competències

Específiques

- * Conèixer, en el cas de l'Orientació psicopedagògica i professional, els processos i recursos per a la prevenció de problemes d'aprenentatge i convivència, i els processos d'avaluació i orientació acadèmica i professional. (17).
- * Desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques que respectin la diversitat de l'alumnat, adaptant l'acció educativa i orientadora a les diferents característiques personals i col·lectives. (24).
- * Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afecten a alumnes amb diferents capacitats i ritmes d'aprenentatge. (26).
- * Exercir la tutoria individual i grupal dels alumnes, col·laborant amb el Departament d'Orientació i altres docents del centre i, si escau, amb els diferents agents d'intervenció socioeducativa. (31).
- * Analitzar i qüestionar les pròpies concepcions sobre els diferents aspectes relacionats amb la professió docent. (41).

Genèriques

- * Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament-aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels alumnes així com a l'orientació dels mateixos, tant a nivell individual com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre. (2).
- * El disseny i desenvolupament d'espais d'aprenentatge amb especial atenció a l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte cap als drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible. (5).
- * Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'alumne i estimular la capacitat per aprendre tot sol i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i decisió que facilitin l'autonomia, la confiança i iniciativa personals. (6).
- * Conèixer els processos d'interacció i comunicació dins l'aula, assolir les habilitats socials necessàries per fomentar l'aprenentatge i la convivència dins l'aula, i solucionar problemes de disciplina i resolució de conflictes. (7).

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 20, 1S, Eivissa
Guia docent	J
Idioma	Català

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

- Es pretén donar a conèixer les característiques evolutives de l'alumnat, el seu desenvolupament cognitiu, emocional i social.
- Conèixer els factors intrapersonals del procés d'ensenyança-aprenentatge
- I els factors socioambientals i interpersonals d'ensenyança-aprenentatge
- Així com estratègies i processos d'aprenentatge

Continguts temàtics

1. Característiques de l'adolescent
 - Desenvolupament físic
 - Desenvolupament cognitiu
 - Desenvolupament social i emocional
2. Els processos d'aprenentatge
 - El concepte d'aprenentatge.
 - Principals models d'aprenentatge i la seva aplicació a l'àmbit educatiu: conductisme, aprenentatge social (Bandura), i cognitivisme (Piaget, Vygotsky, Bruner, Ausubel)
 - Concepció constructivista de l'aprenentatge.
 - Fracàs escolar (l'alumne amb problemes atencionals, l'alumne 'vago', l'alumne indisciplinat, l'alumne insegur, l'alumne lent).
3. Factors intrapersonals del procés d'ensenyament-aprenentatge
 - La intel·ligència
 - La motivació i l'autoconcepte
 - La personalitat
 - Autocontrol i autoestima
 - Les estratègies d'aprenentatge; variables que condicionen i determinen el procés d'ensenyament-aprenentatge.
4. Factors interpersonals del procés d'ensenyament-aprenentatge
 - El centre educatiu com a context d'aprenentatge i desenvolupament.
 - Característiques d'un bon professor. Tipus de professors.
 - Tipus de professors: característiques de personalitat i factors que afavoreixen el rendiment de l'alumne. Autocontrol, ferma, flexibilitat, respecte als alumnes, creativitat, actitud activa.
 - Potenciar participació dels alumnes.
 - Prevenió de l'estrès del docent: actituds i conductes preventives. Autocontrol cognitiu i emocional, autoestima del docent, afrontament i resolució de conflictes amb pares, alumnes i altres professionals de l'educació, presa de decisions, tècniques cognitives per manejar l'estrès.
 - Família (context familiar); personalitat dels pares, estils educatius, ambient familiar, relació amb l'adolescent, grau d'ajuda en la organització i amb les tasques escolars, etc.

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 20, 1S, Eivissa
Guia docent	J
Idioma	Català

- Els amics; Diferents tipus de influències; com afecten les relacions socials entre iguals al rendiment acadèmic.

- Educació socio-emocional a l'aula. Aspectes afectius, relacionals i de construcció de significats en els processos d'interacció educativa i de mediació. Comunicació amb l'adolescent. Comunicació amb les famílies. L'Assertivitat del professor i habilitats de comunicació: Establir relacions personals i personalitzar l'ensenyament sense perdre l'objectiu docent. Coherència, claredat, entusiasme, estructuració del contingut verbal.

Metodologia docent

Es realitzaran:

- Classes expositives generals
- Estudi de casos
- Anàlisi-comentaris de documents i materials
- Exposicions i debats a classe
- Elaboració d'activitats d'aprenentatge i avaluació

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Exposicions teòriques	Grup gran (G)	S'explicaran a classe els continguts teòrics de l'assignatura	14
Classes pràctiques	Treball en grup	Grup mitjà (M)	Es treballaran en grups petits els continguts teòrics i pràctics de l'assignatura. Es valorarà positivament l'assistència a classe i la participació en el grup de manera activa.	12
Avaluació	Exposició oral	Grup gran (G)	Es realitzarà una exposició oral en grup per valorar l'adquisició dels coneixements teòrics i pràctics. Per superar l'assignatura cal obtenir una nota mínima d'un 5.	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Treballs de recerca i reflexió	A nivell individual es realitzaran treballs relacionats amb els continguts de l'assignatura on els alumnes hauran de ser capaços de reflexionar sobre els continguts teòrics i pràctics, buscar informació i resoldre problemes hipotètics que es plantejaran a classe. Per poder superar l'assignatura s'han d'haver lliurat els treballs en la data establerta per la professora i han de tenir cada un d'ells una puntuació mínima d'un 5.	40

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 20, 1S, Eivissa
Guia docent	J
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom en grup	Treball grupal	Es realitzarà un treball en grup relacionat amb els continguts teòrics i pràctics de l'assignatura. Per superar l'assignatura s'ha d'haver entregat i superat amb una nota mínima d'un 5.	32

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Es valorarà positivament la participació activa de l'alumne a classe. La falta d'assistència repercutirà de forma negativa a la nota final de l'assignatura. Cal haver assistit un mínim d'un 65% de les classes per superar l'assignatura.

Per superar satisfactòriament l'assignatura cal:

- Haver superat l'exposició oral amb un mínim d'un 5.
- Haver realitzat el treball de grup i haver obtingut una nota mínima d'un 5. Es valorarà la qualitat i originalitat del treball presentat. Assimilació dels continguts. Comprensió dels conceptes fonamentals de l'assignatura. Capacitat d'anàlisi i de reflexió sobre el temari. Capacitat de saber relacionar conceptes.
- Haver entregat els treballs de reflexió i opinió individuals haver obtingut una nota mínima d'un 5 en cada un d'ells. Es valorarà la capacitat de reflexió i discussió de l'alumne. El nivell de fonamentació teòrica i grau d'ampliació realitzada per l'alumne (aprenentatge autònom). També es valorarà la redacció i ortografia.

El plagi d'alguna part o de la totalitat d'un treball és motiu de desqualificació; l'estudiant haurà de repetir el treball havent d'esperar a la següent convocatòria per a la seva presentació. S'han de citar correctament les fonts bibliogràfiques dels treballs (normes APA).

Qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques d'aula podrà tenir repercussió sobre la nota final de l'assignatura, podent arribar a ser motiu de desqualificació.

;
;

Exposicions teòriques

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	S'explicaran a classe els continguts teòrics de l'assignatura
Criteris d'avaluació	Es valorarà l'assistència a classe i implicació dels alumnes. Es valorarà positivament la participació activa de l'alumne a classe. La falta d'assistència repercutirà de forma negativa a la nota final de l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 10%

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 20, 1S, Eivissa
Guia docent	J
Idioma	Català

Treball en grup

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Es treballaran en grups petits els continguts teòrics i pràctics de l'assignatura. Es valorarà positivament l'assistència a classe i la participació en el grup de manera activa.
Criteris d'avaluació	Es valorarà l'assistència a classe i implicació dels alumnes. Es valorarà positivament la participació activa de l'alumne a classe. La falta d'assistència repercutirà de forma negativa a la nota final de l'assignatura. Cal haver assistit un mínim d'un 65% de les classes per superar l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 10%

Exposició oral

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Altres procediments (recuperable)
Descripció	Es realitzarà una exposició oral en grup per valorar l'adquisició dels coneixements teòrics i pràctics. Per superar l'assignatura cal obtenir una nota mínima d'un 5.
Criteris d'avaluació	Es realitzarà una exposició oral en grup per valorar l'adquisició de coneixements teòrics i pràctics de l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 20%

Treballs de recerca i reflexió

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Altres procediments (recuperable)
Descripció	A nivell individual es realitzaran treballs relacionats amb els continguts de l'assignatura on els alumnes hauran de ser capaços de reflexionar sobre els continguts teòrics i pràctics, buscar informació i resoldre problemes hipotètics que es plantejaran a classe. Per poder superar l'assignatura s'han d'haver lliurat els treballs en la data establerta per la professora i han de tenir cada un d'ells una puntuació mínima d'un 5.
Criteris d'avaluació	Treballs individuals. Els treballs de reflexió i opinió individuals haver obtingut una nota mínima d'un 5 en cada un d'ells. Es valorarà la capacitat de reflexió i discussió de l'alumne. El nivell de fonamentació teòrica i grau d'ampliació realitzada per l'alumne (aprenentatge autònom). També es valorarà la redacció i ortografia.

Percentatge de la qualificació final: 40%

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 20, 1S, Eivissa
Guia docent	J
Idioma	Català

Treball grupal

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Altres procediments (recuperable)
Descripció	Es realitzarà un treball en grup relacionat amb els continguts teòrics i pràctics de l'assignatura. Per superar l'assignatura s'ha d'haver entregat i superat amb una nota mínima d'un 5.
Criteris d'avaluació	Treball grupal. Es valorarà la qualitat i originalitat del treball presentat. Assimilació dels continguts. Comprensió dels conceptes fonamentals de l'assignatura. Capacitat d'anàlisi i de reflexió sobre el temari. Capacitat de saber relacionar conceptes.

Percentatge de la qualificació final: 20%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Es proporcionarà als alumnes tota una sèrie de documents per anar treballant l'assignatura al llarg del curs

Bibliografia bàsica

CASTILLO, G. (1999). *El adolescente y sus retos*. Madrid: Pirámide.
WOOLFOLK, A. (2006). *Psicología educativa*. México, Pearson.

Bibliografia complementària

BARCA, A. [et al.], (eds.). (1996). *Psicología de la instrucción*. Vol HI: Componentes contextuales y relacionales del aprendizaje escolar. Barcelona: EUB.

ESCUADERO, J.M. i MARTÍNEZ, B. (2012). Las políticas de lucha contra el fracaso escolar: ¿programas especiales o cambios profundos del sistema y la educación?. *Revista de Educación*, número extraordinario 2012, pp. 174-193

FABER, A. & MAZLISH, E. (2002). *Cómo hablar para que sus hijos estudien en casa y en el colegio*. Barcelona: Medici.

FIERRO, A. (1991). *Desarrollo social y de la personalidad en la adolescencia*. M carretero, J. Palacios y A. Marchesi (comps.). *Psicología evolutiva*, 3 (3ª ed.). Adolescencia, madurez y senectud. Madrid: Alianza.

GONZÁLEZ, J. A; NUNEZ, J. V. C.; ÁLVAREZ, L.; SOLER, E. (2002). *Estrategias de aprendizaje. Concepto, evaluación e intervención*. Madrid: Santillana.

JIMÉNEZ, M.A. (2003). *El profesorado de la educación secundaria ante la diversidad del alumnado en la etapa obligatoria*. Universitat Complutense, Madrid.

KIMMEL, D.C. y WEINER, I.B. (1998). *La adolescencia: una adquisición del desarrollo*. Barcelona: Ariel.

LUCA DE TENA, C.; RODRÍGUEZ, R.; SUREDA, I. (2001). *¿Cómo puedo favorecer las habilidades sociales de mis alumnos? Programa de habilidades sociales de mis alumnos*. Málaga: Aljibe.

LUTTE, G.. (1991). *Liberar la adolescencia*. Barcelona: Hereder.

MARTÍ, E. Y ONRUBIA, J.. (1997) (Coords.). *Psicología del desarrollo: El mundo del adolescente*. Barcelona: Horsori.

MONOREO Font, C., CASTELLÓ Badia, M. (1997). *Las estrategias de aprendizaje. Cómo incorporarlas a la práctica educativa*. Barcelona: edebé.

MUSITU et al. (2001). *Familia y adolescencia*. Madrid: síntesis.

PALACIOS, J. (1990). *¿Qué es la adolescencia?*. En J Palacios, A Marchesi, y C. Coll (Comps.). *Desarrollo psicologico y educación*, I. Madrid: Alianza, 299-309.

POZO, J. I. (2001). *Aprendices y maestros: la nueva cultura del aprendizaje*. Madrid: Alianza.

PUJOLÀS, P. (2001) *Atención a la diversidad y aprendizaje cooperativo en la educación obligatoria*. Málaga: Aljibe.

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 20, 1S, Eivissa
Guia docent	J
Idioma	Català

- PUJOLÀS, P. (2003) *Aprendre junts alumnes diferents. Els equips d'aprenentatge cooperatiu a l'aula*. Vic: Eumo.
- PUJOLÀS, P. (2005) Grupos cooperativos. *Cuadernos de Pedagogía*, 345.
- RICE, F. P. (2000). *Adolescencia. Desarrollo, relaciones y cultura*. Madrid: Prentice Hall.
- RODRÍGUEZ, R.I.; LUCA DE TENA, C. (2001). *¿Cómo puedo mejorar la motivación de mis alumnos? Programa de motivación en la Enseñanza Secundaria Obligatoria*. Màlaga: Aljibe.
- RODRÍGUEZ, R.I. ; LUCA DE TENA, C. (2001). *¿Cómo puedo mejorar la gestión y el control de mi aula?. Programa de disciplina en la Enseñanza Secundaria Obligatoria*. Màlaga: Aljibe.
- TAPIA, J. A. (1997). *Motivar para el aprendizaje. Teoría y estrategias*. Barcelona: Edebé.
- TRIADÓ, C.; MARTÍNEZ, G. Y VILLAR, F. (2000). *Psicología del desenvolupament: Adolescència, maduresa i senectud*. Barcelona: Universitat de Barcelona.

